

Pressi- ja teabeosakond

Euroopa Liidu Kohus
PRESSITEADE nr 160/19
Luxembourg, 19. detsember 2019

Kohtuotsus (kohtuasi C-418/18 P)
Puppinck jt vs. komisjon

Euroopa Kohtu seisukoha põhjal ei teinud Üldkohus viga, kui ta jättis jõusse komisjoni otsuse jätta õigusakti ettepanek Euroopa kodanikualgatuse „Üks meist“ raames esitamata

Euroopa Kohtu suurkoda jättis 19. detsembri 2019. aasta kohtuotsuses Puppinck jt vs. komisjon (C-418/18 P) rahuldamata apellatsioonkaebuse, mille olid esitanud Euroopa kodanikualgatuse „Üks meist“ korraldajad Üldkohtu otsuse¹ peale, milles viimane jättis rahuldamata nende hagi tühistada komisjoni 28. mai 2014. aasta teatis selle kodanikualgatuse kohta².

Euroopa Liidu lepingu³ ja määruse nr 211/2011⁴ alusel võivad vähemalt miljon Euroopa kodanikku vähemalt ühest neljandikust liikmesriikidest teha algatuse kutsuda komisjoni üles esitama talle antud volituste piires liidu seadusandjale aluslepingute rakendamiseks õigusakt. Enne nõutava arvu allkirjade koguma hakkamist peavad Euroopa kodanikualgatuse korraldajad taotlema komisjonilt kõnealuse algatuse registreerimist, mille raames kontrollib viimane eelkõige algatuse sisu ja eesmärgi.

Patrick Grégor Puppinck ja kuus isikut lisaks moodustavad 2012. aastal komisjonis registreeritud Euroopa kodanikualgatuse „Üks meist“⁵ kodanike komitee. Nimetatud Euroopa kodanikualgatuse eesmärk on see, et liit keelaks tegevused ning lõpetaks nende rahastamise, mis eeldatavasti hävitavad inimembrüoid (eriti puudutab see teadusuuringuid, arengukoostööd ning rahvatervist), sealhulgas otseselt või kaudselt abortide rahastamise. Pärast registreerimist kogus Euroopa kodanikualgatus „Üks meist“ nõutavad miljon allkirja, mille järel see esitati 2014. aasta alguses ametlikult komisjonile. Komisjon märkis 28. mai 2014. aasta teatises, et ta ei võta asjaomase Euroopa kodanikualgatusega seoses meetmeid.

Seepeale palusid Euroopa kodanikualgatuse korraldajad Euroopa Liidu Üldkohtult tühistada komisjoni teatise, väites eelkõige, et vastav institutsioon on Euroopa kodanikualgatusega seoses kohustatud liidu õigusakti ettepaneku esitama. Üldkohus jättis komisjoni otsuse jõusse.

Euroopa Kohus märkis apellatsioonkaebust analüüsid esimesel kohtuastmel, et ELL artikli 11 lõike 4 sõnastuse kohaselt on Euroopa kodanikualgatuse eesmärk „kutsuda [komisjoni] üles“ esitama asjakohase ettepaneku aluslepingute rakendamiseks, mitte kohustada seda institutsiooni Euroopa kodanikualgatusega kavandatud meedet või meetmeid võtma. Lisaks tuleneb määruse nr 211/2011 eri sätetest, et kui komisjon saab Euroopa kodanikualgatuse, esitab ta meetme, mida ta vastavalt olukorrale kavatseb selle suhtes võtta, koos põhjendustega või kui ta ei kavatse meetmeid võtta, siis põhjendused meetmete võtmata jätmise kohta, ning see kinnitab asjaolu, et liidu seadusandliku akti esitamine seoses Euroopa kodanikualgatusega on komisjoni jaoks valikuline.

¹ Üldkohtu 23. aprilli 2018. aasta otsus One of Us jt vs. komisjon ([T-561/14](#)); vt ka [CP 52/18](#)).

² Komisjoni 28. mai 2014. aasta teatis COM(2014) 355 final Euroopa kodanikualgatuse „Üks meist“ kohta.

³ ELL artikli 11 lõike 4.

⁴ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 211/2011 kodanikualgatuse kohta (ELT 2011, L 65, lk 1).

⁵ COM(2014) 355 final.

Euroopa Kohus tõdes seejärel, et komisjonile aluslepingutega antud seadusandliku algatuse pädevus tähendab, et komisjoni ülesanne on otsustada seadusandliku akti ettepaneku esitamise või esitamata jätmise üle, välja arvatud juhul, kui ta on liidu õiguse alusel kohustatud ettepaneku esitama. Komisjoni seadusandliku algatuse pädevus on üks liidu institutsioonilisele struktuurile omase institutsioonidevahelise tasakaalu põhimõtte väljendus. See põhimõte tähendab, et iga institutsioon peab oma pädevuse teostamisel arvestama teiste institutsioonide pädevusega. Siinkohal tõi Euroopa Kohus välja, et määruse nr 211/2011 kohaselt on Euroopa kodanikualgatuse eesmärk anda liidu kodanikele sarnane õigus, nagu on ELTL artiklite 225 ja 241 alusel Euroopa Parlamendil ja nõukogul, taotleda komisjonilt aluslepingute rakendamiseks asjakohase ettepaneku esitamist. Kuna sel viisil Euroopa Parlamendile ja nõukogule antud õigus ei riiva komisjoni seadusandliku algatuse pädevust, on see samuti Euroopa kodanikualgatuse korral.

Euroopa Kohtu sõnul ei tähenda asjaolu, et komisjon ei ole kohustatud Euroopa kodanikualgatusega seoses meetmeid võtma, et niisugune algatus kaotab oma soovitava toime, nagu väidavad apellandid. Esiteks on Euroopa kodanikualgatuse mehhanism üks osalusdemokraatia instrument, millega Lissaboni lepingu vastuvõtmisel täiendati liidu toimimise aluseks olevat esindusdemokraatia süsteemi ja mille eesmärk on edendada kodanike osalemist demokraatlikus protsessis ja edendada dialoogi kodanike ja liidu institutsioonide vahel. Teiseks kaasneb Euroopa kodanikualgatusega, mis on registreeritud kooskõlas määrusega nr 211/2011 ja mis järgib kõiki selles määruuses ette nähtud menetlusi ja tingimusi, komisjoni jaoks terve rida kõnealuse määruse artiklites 10 ja 11 loetletud eriomaseid kohustusi. Euroopa Kohus märkis, et Euroopa kodanikualgatuse mehhanismi konkreetne lisaväärtus ei peitu tulemuse kindluses, vaid sellega liidu kodanikele loodud võimalustes käivitada institutsioonides poliitiline arutelu, ilma et oleks vaja oodata seadusandliku menetluse alustamist.

Lisaks nõustus Euroopa Kohus Üldkohtu seisukohaga, et teatavat Euroopa kodanikualgatust puudutav teatis, nagu on vaidlusalune teatis, kuulub komisjoni ulatusliku kaalutusõiguse teostamise alla ning järelikult allub see piiratud kohtulikule kontrollile, mille eesmärk on kontrollida eelkõige selle põhjenduse piisavust ja ilmsete hindamisvigade puudumist.

Sellega seoses nõustus Euroopa Kohus eelkõige Üldkohtu põhjendusega, mille kohaselt ei teinud komisjon ühtki ilmset hindamisviga, kui ta Maailma Tervishoiuorganisatsiooni väljaandele tuginedes leidis, et ohutute ja tõhusate ka aborti valdkonna tervishoiuteenuste rahastamine liidu poolt aitab kaasa vähendada ohtlike abortide arvu ja sellest tulenevalt ka emade suremust ja haigusi.

Meeldetuletus: Euroopa Kohtule võib esitada õigusküsimustega piirduva apellatsioonkaebuse Üldkohtu otsuse või määruse peale. Üldjuhul ei ole apellatsioonkaebusel peatavat toimet. Kui apellatsioonkaebus on vastuvõetav ja põhjendatud, tühistab Euroopa Kohus Üldkohtu lahendi. Kui menetlusstaadium seda lubab, võib Euroopa Kohus teha ise asja suhtes lõpliku kohtuotsuse. Vastasel juhul suunab ta asja tagasi Üldkohtusse, kes on seotud Euroopa Kohtu poolt apellatsioonimenetluses tehtud otsusega.

Ajakirjandusele mõeldud mitteametlik dokument, mis ei ole Euroopa Kohtule siduv.

Otsuse [terviktekst](#) on CURIA veebileheküljel alates selle kuulutamise päevast.

Täiendavat teavet annab Gitte Stadler, ☎ (+352) 4303 3127 Kohtuotsuse kuulutamisest saab pildisalvestisi „[Europe by Satellite](#)” kaudu ☎ (+32) 2 2964106